

До
150

річчя створення
Херсонського
державного
аграрно-
економічного
університету

Матеріали
Міжнародної науково-
практичної конференції
**«СУЧАСНІ ВЕКТОРИ
РОЗВИТКУ
АГРАРНОЇ НАУКИ»**

Херсон-Кропивницький – 2024

Міністерство освіти і науки України
 Херсонська обласна військова адміністрація
 Херсонський державний аграрно-економічний університет
 La Spiruline des Landes, France
 Wyższa Szkoła Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu, Poland
 AGH University of Science and Technology in Kraków, Poland
 Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Germany
 CEA Farm SIA, Latvia
 College of Agricultural Sciences, The Pennsylvania State University, USA
 Академія праці, соціальних відносин і туризму
 Березнегуватське лісництво філія Баштанське ЛГ Південний лісовий офіс
 Вінницький національний аграрний університет
 ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»
 Державний біотехнологічний університет
 Донецький державний університет внутрішніх справ
 ДП «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій»
 ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
 Житомирський агротехнічний фаховий коледж
 Запорізький науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
 Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
 Інститут аграрної економіки НААН
 Інститут водних проблем і меліорації НААН
 Інститут демографії та проблем якості життя НААН
 Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН
 Інститут продовольчих ресурсів НААН
 Київський національний університет технологій та дизайну
 Львівський національний національний університет природокористування
 Миколаївський національний аграрний університет
 Національне агентство з акредитації України
 Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами,
 одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА)
 Національний університет «Львівська політехніка»
 Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
 Національний університет біоресурсів і природокористування України
 Одеська державна сільськогосподарська дослідна станція ІКОСГ НААН
 Одеський державний аграрний університет
 Південно-Українська філія УкрНДШВТ ім. Л.Погорілого
 Поліський національний університет
 Полтавський державний аграрний університет
 Приазовський державний технічний університет
 Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
 Український державний науково-дослідний інститут «Ресурс»
 Український державний університет імені Михайла Драгоманова
 Український науково-дослідний інститут гірського лісівництва імені П.С. Пастернака
 Уманський національний університет садівництва
 Університет Григорія Сковороди в Переяславі
 Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
 Херсонське відділення Одеського НДІ судових експертиз
 Херсонський національний технічний університет
 Центральна геофізична обсерваторія імені Бориса Срезневського
 Центральноукраїнський національний технічний університет

Elżbieta Żywucka – Kozłowska SPECYFIKA DZIAŁALNOŚCI FINANSOWO- GOSPODARCZEJ W ROLNICTWIE W CZASIE STANU WOJENNEGO	613
Базака Р.В. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОСУВАННІ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ	617
Грабарь Є.О. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ У КОНТЕКСТІ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	620
Круковська О.В., Батрак М.М., Манукян Т.О., Овчаренко О.А. УПРАВЛІННЯ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	624
Ткач Л.О. СВІТОВИЙ ДОСВІД МОНІТОРИНГУ ТА КОНТРОЛЮ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ	627
Ігнатенко М.М., Леваєва Л.Ю., Ткаченко Ю.О. РОЗВИТОК ТА ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	631
Кононенко Л.В., Савченко В.М. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ	634
Карнаушенко А.С. ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЯК ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	638
Матусяк Г.І. ФОРМУВАННЯ ЕКОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ АНТИУТОПІЇ ГАЛИНИ ПАГУТЯК «ГОСПОДАР»)	641
Воляк Л.Р., Драгушинець А.М. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ	644
Коваль С.В., Мунтян І.В. ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ САДІВНИЦТВА ТА ВИНОГРАДАРСТВА	648
Коваль С.В., Бречко Д.В. ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	651
Коваль С.В., Царьков С.Е. ДЕМОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ В АГРАРНІЙ СФЕРІ	654
Олійник І.В., Дмитрієв Д.В. ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧО-ТЕХНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	658

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-32-31-42>

2. Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2019. № 24. С.122–128

3. Тицька Я. «Академічна доброчесність» та «академічна відповідальність» у забезпеченні якості освіти. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 11. С.192–195.

4. Ульянова Г.О., Бааджи Н.П. Академічна доброчесність як основа академічного успіху. *Правова позиція*. 2022. № 4(37). С.98–103.

УДК 821.161.2-3.09

Матусяк Г.І.

кандидат філологічних наук, доцент,

Херсонського державного аграрно-економічного університету

ФОРМУВАННЯ ЕКОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ АНТИУТОПІЇ ГАЛИНИ ПАГУТЯК «ГОСПОДАР»)

У коментарях до антиутопії «Господар» Г. Пагутяк підкреслила свій інтерес до філософської та соціальної фантастики, зумовлений її схильністю художньо переосмислювати екзистенційні проблеми людини у взаємозв'язках із соціумом і природою. Авторка часто звертається до екологічної тематики, яку інтерпретує в різножанрових творах із опертям на філософію Григорія Сковороди та Франциска Азиського. Ознайомлення студентської молоді з доробком Г. Пагутяк, лауреатки Шевченківської премії з літератури 2010 року, сприятиме формуванню екологічної свідомості й пропагуванню шанобливого ставлення до природи.

У художній літературі символіка зеленого кольору здебільшого корелює з екологічною проблематикою. Персонажі, «позначені зеленим», є екологічно-

заангажованими: вони або потребують захисту, або самі обороняють. Так, в антиутопії Г. Пагутяк «Господар» зелені очі мають ласки (у романі це – «зеленоокі рогаті істоти»), діти, яких зустрічає головний персонаж Сава («очі в них були зелені, темно-зелені» [1, с. 50]), його син Анастас («в очах спалахували вперті зелені іскорки» [1, с. 183]). Сава озеленював світ, наповнюючи його життям, тому мав симпатію до цього кольору надії: «Сава зробив нову огорожу для поля, пофарбував її у такий любий його серцю зелений колір» [1, с. 119]. Екологічну проблематику в романі Пагутяк спроектовано на дві площини: внутрішню (екологія душі) й зовнішню (екологія довкілля).

Ще один персонаж роману «Господар» Тітус оприявнює екологічну заангажованість, «вдягнувшись у свою вічну зелену одіж» [1, с. 32]. Маркованість персонажів зеленим кольором актуалізує й морально-етичну проблематику, адже «зелені» виявляють взаємоповагу, інтенції до гармонійного співіснування усіх живих істот, врахування інтересів кожного і збереження закладеного у Всесвіті ладу. Т. Тебешевська-Качак наголошує на домінуванні морально-етичної проблематики у творчому доробку письменниці: «Г. Пагутяк, завдяки своєму вмінню поставити і спрямувати проблему твору у сферу морально-етичну, а сам текст побудувати за законами модернізму, виробила власну прозову естетику, індивідуальний стиль» [2, 57].

Екологічна проблематика в антиутопії «Господар» також оприявнюється через мотив відчуження. Сава був чужим серед людей і своїм серед ласків, тому й обстоював їхнє право на власну землю: «...ласки – справжні господарі Ерідіана, а ми лише загарбники, хоча могли б стати вдячними гостями, друзями» [1, с. 15]. Доцільно виокремити бінарну опозицію «пустеля–сад», яка також є дотичною до екологічної проблематики. Образи Сави, Тітуса й Анастаса пов'язані з символікою саду, семантика якого еволюціонує у внутрішньому й зовнішньому планах. Вони протистоять пустелі, представленій безликою масою, що уособлює бездуховність, внутрішню пустку, нежиттєздатність. Сава виконує божественну місію творця, наповнюючи життям мертву пустелю. Ім'я «Сава» сугестує образ Бога Саваофа зі Старого

Він мріє посадити сад, який імплікує ідею продовження роду людського задля вічного життя й протистояння пустелі, яка символізує смерть і спустошення: «Чим більше було б у них дітей, тим більше надії, що відступить пустеля перед деревами і травами, які посадять сини й дочки» [1, с. 170].

Мотив відчуження корелює з мотивом боротьби із самотністю, що розгортається через образ Сави в його прагненні зблизитися зі світом рослин і тварин: «Звірі одразу звикли до нього, бо Сава вмів їх розуміти й поведився дуже лагідно» [1, с. 102]. Сава переживав дихотомію почуттів: з одного боку, він боявся незнайомих людей, з іншого – його лякала самотність і безпритульність: «Сава усвідомив, що він знову сам, і відчув скоріше розпач, ніж полегкість» [1, с. 124]. Відчуженість Сави можна тлумачити як наслідок обраності, яка оприявнюється в його зовнішності і вчинках. Саві доручено місію спокутування людських гріхів перед природою. Його історія «спокутує цивілізацію, яка сама себе зрадила, зрадивши свою матір» [1, с. 164]. У створенні образу Сави використано ремінісценції з давньогрецької міфології. Він подібний до античного Пана, який гуртував навколо себе тварин і любив грати.

У романі Г. Пагутяк актуалізовано опозицію «місто–природа/провінція», у якій образ міста набуває негативних конотацій: «Місто одразу прийняло його з властивою великим містам байдужістю, суворістю» [1, с. 91]. Натомість провінція, семантика якої в контексті роману є межовим образом між містом і природою, постає втіленням потенційних можливостей людства до вдосконалення через зближення з природою: «В провінції люди не такі зіпсовані» [1, с. 45].

Таким чином, антиутопія Г. Пагутяк «Господар» є вдячним матеріалом для формування екосвідомості студентської молоді. Обговорення книги можна організувати в межах виховної роботи, зокрема на читацьких клубах, що сприяють популяризації читання художньої літератури загалом і скеровують літературні інтереси здобувачів у напрямках, які забезпечують формування всебічно розвиненої особистості з високим рівнем емоційного інтелекту, розвиток умінь будувати сценарії майбутнього на основі критичного осмислення теперішнього.

Список використаних джерел

1. Пагутяк Г. Господар. К.: Радянський письменник, 1986. 202 с.
2. Тебешевська-Качак Т. Художні особливості прози Галини Пагутяк (Жанрово-стильовий аспект. *Слово і час*. 2006. № 9. С. 51–58.

УДК 336.65: 338.43

Воляк Л.Р.

кандидат економічних наук, доцент,

Драгушинець А.М.

студентка ОР «Магістр»,

Національний університет біоресурсів та природокористування України

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Негативний вплив пандемії Covid19 та її наслідків, а також початок повномасштабної війни на території України призвів до нестабільності економіки та погіршення фінансового стану підприємств, в тому числі сільськогосподарських. Станом на початок 2024 р. прямі витрати агропромислового комплексу від збройної агресії склали 10,3 млрд доларів США, що становить 6,5% від загальних витрат [3].

Оцінка прямих збитків агропромислового комплексу та сільськогосподарської інфраструктури включає наступні складові: втрати сільськогосподарської техніки, елеваторів; пошкодження та руйнування меліоративних систем; втрати тваринництва; втрати виробників багаторічних культур через пошкодження насаджень; втрати факторів виробництва та готової продукції через їх пошкодження та крадіжки [3].

Від початку повномасштабного вторгнення підприємства зіткнулися з проблемою реалізації своєї продукції. Ріст цін на паливо, блокада західних